

مشرق و مغرب

محل مطبعه و اداره :

جفـال اوغلانده امنيت
سندوغي جوارنده
شنگول يقوشنده
۲۷ نومرو

اظهار :

مسلكمزه موافق آثار
جدیده مع الممنونیه
قبول اولنور

درج ایدلمه یں آثار اعاده اولنماز

دیر ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات ، تاریخ ، سیاست ، و بالخاصه احوال و شئونه اسلامیه و بحث ایدر و هفته ده بر نشر اولنور .

آبونه بدلی

صاحب و مؤسسلری :

در سعادتده نسخہ سی ۵۰ پاره در

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب
تاریخ تأسیسی

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر

۱۰ تموز ۳۲۴

سنه لکی	التی آیلانی	غروش
ممالک عثمانیه ایچون	۶۵	۳۵
روسیه	۶۵	۳۰۵
سائر ممالک اجنبیه	۱۷	۹

اصلاح مدارس

بوگون نه صورتله قابل اوله بیلیر ؟

فیض مشروطیته نائل اولدیغمز کوندنبری ، حیات عثمانیه به تعلق ایدن ایکی اساسلی مسئله نك حلی ایچون پك چوق فکر لر صرف اولندی ؛ پك چوق مقاله لر یازلدی : بری ، اصلاح مدارس ، دیکری ، تعمیم معارف . بوایکی مسلك اربابی ظلمات استبداددن هنوز حقیقه لری سببیه صرف کندی محیطلری بیلورلر ، محیطلری دوشونورلر ، محیطلری نه عائد بیان افکار ، اجاله اقلام ایدی سورلردی که طبیعی بو بر حقیقت دکلدی ، بلکه حقیقتیه ایصال ایده جك یوللری ارشادیرمقدن عبارتدی . چونکه اصلاح مدارس ایله تعمیم معارف بشقه بشقه شیلر اولدیغنی ظن ایدیورلردی . ایکی اوچ سنه دنبری وقوع بولان تصادم افکار نتیجه سننده ، بولرک یکدیگری نه بیگانه اولمادی ، بلکه بری برینک متممی ، لازم غیر مفارقی اولدیغنی بیدری آ کلاشیلیمغه ، مکاتبه مدارس بیننده عموم و خصوص من وجه اولدیغنی تظاهر ایتمهک باشلادی : ایشته بو حقیقتک انکشافه یوز طومغه سی ، داعیلرندهده بوباید عاجزانه برقاچ سوز سویله مک شوقی اویاندیردی . شویله که :

احکام الهیه نك ، کرکی کی تبلیغ وافهامی ، « واعدوا ... » امر جلیل سبحانینک اجرا وایفاسی آنجق فنون جدیده ایله قابل اوله بیهلر جکندن ، اسلامیت نقطه نظرندن ، فنون جدیده تحصیل ضرورت صیره سنه کچمش اولدیغنی درپیش ایدهرک اسلاف کرامک یابدیغنی کی فنون حاضره - لزومی قدر - مدارس پروگراملرینه ادخال ایدلمی . اصول تدریس واداره خصوصنده یابیلاں تجربه لر نتیجه سننده اتخاذ اولنان تدابیرک انفع اولان جهتلری « الحکمة ... » دیهرک آنلوب مدارسک امر تدریس واداره سی تنظیم واصلح ایدلمی ، بناء علیه مدارسده تدریسات ، تقسیم اعمال قاعده سنه توفیقاً اجرا ایدیلهرک هر درس متخصصنه تودیع ایدلمی و معارفده اولدیغنی کی درت دوره به تقسیم ایدلمی : دوره اولی ، ابتدائی ؛ دوره ثانیه ، رشدی ؛ دوره ثالثه ، اعدادی ؛ دوره رابعه ، عالی (دارالفنون شعباتی) . کویلرده وکوچک قصبه لرده کی مدارسده یالکز دوره اولی ، ولایتدن ماعدا اولان بیوک قصبه لرده ، اولی و ثانیه ، ولایتده ، اولی ، ثانیه و ثالثه . درس عادتده اولی ، ثانیه ، ثالثه و رابعه تدریساتی تعقیب ایدلمی . دوره اولی ده ، علوم عربیه وشرعیه نك الحجل متتاریله دارالمعلمین ابتدائینک اک مهم درس لری عملی صورتده تدریسی ایدلمی ، دوره ثانیه ده ، علوم عربیه وشرعیه نك مفصل متتاریله دارالمعلمین رشدینک اک مهم درس لری ینه عملی صورتده تدریس ایدلمی . دوره ثالثه ده ، علوم عربیه وشرعیه نك شرحلریله دارالمعلمین عالینک اک مهم درس لری ، عملی و نظری صورتدهده تدریس ایدلمی .

دوره رابعه ده (دارالفنونده) ، احتیاجات حاضریه کوره مختلف شعبه لر اچیلهرق هر شعبه ده ، قرائت ، تفسیر ، حدیث ، ادبیات ، کلام ، حکمت ، اصول ، فقه ، حقوق ، سیاست ، الخ کی علوم شرعیه و فنون

بینهم یومئذ ولایتساء لون) بیوریور . جناب رسول رب العالمین (یاعباس ویا صفیه عمی النبی ویا فاطمه بنت محمد انی لست اغنی عنکم من الله شیاً ان لی عملی ولکم عملکم) وعظ مؤثریله خاندان رسالت افرادینک بیهلر کندی عمللرندن بشقه هیچ بر شیدن امیدوار اوله ما . جغنی تبلیغ بیوریور .

ایشته بوسبیدن طولاییدرکه اوامر الهیه ده کافه افراد بشر علی السویه مخاطب طوتمه شدر . خطابات الهیه جمعیت انسانیه اعضاسنک ان بیوکنی مکلف ایتدیگی شیلرک کافه سبیلله انک کوچوکنی ده مکلف ایدیور . طرف جلیل نبوتدن (کلکم راع وکلکم مسؤل عن رعیته) بیوریلیو . ر . ایشته بو قواعد متینه سایه سننده درکه امت محمدیه افرادی شریعتدن بشقه هیچ بر قید ایله خصائص نفسانیه سنی مقید کورمز . اوقانون اکملک خارجنده کندیسنه ایدیلهرجک تلقینات مضریه اصلاقولاق ویرمز . میزان ترقی و تعالی الندهدر . کیمسه نك دلالت وارشادینه بویون اکمه محکوم اولماز . زیرا بیلیرکه یابدیغندن مسؤل یگانه کندیسیدر . کندیسنی سوق و اداره ایده جک کیمسه نه قدر عالی اولورسه اولسون مسؤلیت اعمالی آکا عطف ایده مز .

اخوت بشریه روابطی بو کی متین اساسلره پایدار اوبیلیر . افرادک مساوات حقوقی بویه فکرلره تأیید اولنه بیلیر . بو کی قواعد اسلامییه سایه سننده سواد اعظم بر طائفه قلبیه نك آغزینه باقهرق هر نه دیرسه ، هر نزه سوروکلرسه کور کورینه اویمقدن قورتیلور . بو کی قواعد سایه سننده مساوات بشریه کندیغنی کوستیر . مساواتک نتایجی ایسه پك بیوکدر . حقوق و واجباتک بیلنمسی ایچون ایلک قدمه ، عدالتی تقرر ایچون صوک درجه مساواتدر . مساوات عدالت حقیقیه ایله امتنک قاننی قورودان ، کیمکلرینی قیران عدالت کاذبه نك بیننی تفریق ایچون انک طوغری بر میزاندر .

ناپولیون « مساوات کرک اقوام ، کرک افراد بیننده عدالتک منبعیدر . » ، فیلسوف شهر « فوندرسه » ده « انسانلر بیننده مساوات طبیعی - که حقوقلری طانیق ایچون ایلک قاعده بودر . - کافه اخلاق حمیده نك اساسیدر » دیمشدر .

بو بحثمه ختام ویرمزدن اول شوراسنی اخطار ایده لمکه اوروپا اقوام متمنده سنک الیوم بهره مند اولدیغنی مساوات پك اوقدر اسکی برشی دکلدر . کچن عصرک اواخرنده پك چوق فداکارانه انجق بونی استحصاله موفق اوله بیلدیلر . فیلسوف « فرانک » « یارم عصردن بری اوروپا اقوامندن بعضیسنده تأسس ایدن مساوات مدنییه اقوام سائر بیننده تدریجاً انتشار ایتمهکدهدر » سوزیه کندی زماننده بو نعمتن بتون اوروپانک هنوز بهره مند اوله مامش اولدیغنی ایما ایدیور . بزه کلنجه تحدیث نعمت ایچون « الحمد لله الذی هدانا لهذا و ما کننا لنهتدی لولا ان هدانا الله » آیت کریمه سنی تلاوت ایتسه ک حقمن

محمد عاکف

یوقیدر ؟

بوصلاحاتی یابمق و بو پروغرامی تمقیب ایتک ایچون ، مشیخت اوقاف و معارف تظار تری طرفندن هم آهنگ عمومی مدنیه ، همده احوال روحیه ملیه و واقف ، امور دیده ، مجرب الاحوال و منور الافکار ذواتدن مرکب بر مجلس کیر تشکیل ایدیلارک بو مجلسک مقررانی صورت فوق العاده نظر دقت و اعتنایه آتلی .

بوابده ایکی طریق تصور اولنه بیلیر : بری ، کسدرمه فقط چتین ؛ دیگر ، برار اوزون فقط قرلای و طبیعی .

برنجیدی : سلاطین عظام و اصحاب خیرات طرفلرندن ترك و تبرع ایدیلان اوقافک مرور ازمان و تبدل احوال ایله مشروط لهاری بالکلیه دکشمه سی و بیک درلو تحولاته اوغرایه رق غیر قابل اصلاح بر حاله کله سی حسبیلله ، نه و اقلارک وقفیه لرده کوسر دکاری شرائط مفصله و متفرعه یه نه ده دین و ملتک تعالیسنه خدمتدن عبارت اولان شرائط مجمله و اصلیه رعایت ایدیلایمدیکی و وقفیه لرده موجود شرائط فرعیه نک بتمامها تطبیقی بوندن بویله ده ممکن اوله میه جنی ، واهون شرك غیراضافی اولمسی ملا حفظه سیله هیچ اولماز ایسه شرط اصلی اولان تأمین منافع جهتنه رعایت انفعنه صرفی جائز اولدیغنه دأر فتوای شریفه استحصالی ممکن اولدیغنی تقدیرده ، بالعموم واردات اوقافی توحید ایدرک احتیاجات و ترقیات حاضریه کوره و افقک مقصده اصلین یزینه کتیرملی . بروسه مزده پک چوق اوقاف وار هیچ بر و افقک وقفیه سنده در میان ایندیکی شرائطه بتمامها رعایت ایدیلور و ایدیلایمزه . مثلاً بر طاقم مدرسه لرک وقفیه لرده « بنم مدرسه مه مدرسی اولان ذات ، درسی مدرسه مه کی درسخانه ده اوقوتلی الخ » کبی بر چوق شرائط وار ؛ نهایتنده وقفیه سنده کی شرائطه حرفیا رعایت ایدلمسی حقنده بر چوق تأکیدات وار . حالبوکه شمیدی یه قدر درسلر مدرسه لرده دکل جامع کیرده تدریس اولنه کلشدر . چونکه انفع ، بویله اولمسی ایدی .

دیمک که شرط واقفه حرفیا رعایت ، نه شمیدی یه ممکن اوله بیلیمش ، نه ده بوندن صکره اوله بیلله جک . آ کلایه مدیغمز اسبابدن طولایی بو طریق ممکن اوله مدیغی صورتده ، ایکنجیسنک الزام اولمسی تعین ایدر . اوده واردات و مصارفات اوقافی اصلاح و تعدیل ایله مدارسی حال اصلیننده ابقا ، کوچک یرلرده کی مدارسی یالکز تعمیر ، بیوک شهرلرده کیلرینی - بالخاصه در سعادتده کیلرینی - حفظ الصحره یه موافق صورته افراغ ایتلی . متعدد مدرسه اولمیان یرلرده ، طبیعی درسخانه و یا جامع شریف کی بر محله تدریس اولنور . متعدد مدارس موجود اولان یرلرده - بروسه - کی علوم عربیه و شرعیه ، جامع کیرلرده ؛ فنون جدیده ایسه ، مناسب بر موقعده لزومی مقداری درسخانه نه بی حاوی ، تأمین مقصده کافی مکمل بر دارالتدریس انشا ایدیلارک اوراده اوقوتلی و مدرسه لر کافی السابق بیتوت و مطالعه یه حصر ایدلملی . کذلک متعدد مدرسه اولمیان یرلرده ، ابتدائی معاشیله دارالمعلمین ابتدائی مأذونلرندن بر ، یا خود برینه کوره ده از یاده مدرس معاونی کوندرملی . یالکز مدرس عین زمانده مدیر اولدیغندن کنندیسنک ایرادی و یا معاشی کوندریلان معاونک معاشندن حالده فرقلی اولملی . مدرس ، علوم دینییه ، معاونده ، فنون دنیویه تدریس ایتلی .

عقلیه نک حقایق و دقایق ، نظری بر صورتده تدریس ایدیلارک ، متعدد مسلک کرده ارباب اختصاص یتشدیرملی .

مدت تحصیل : دوره اولی ، کویلرده و کوچک قصبه لرده سنه ده آلتی آی اوقوتنق اوزره آلتی سنه ده تدریس ایدلملی . زیر ا کویلر و کوچک قصبه لر اهالیسی معیشتلرینی تأمین ایچون سنه ده لا اقل آلتی آی چالشمه لری لازم کله سنه بناء بوکبی یرلرده ، آلتی ، نهایت یدی آیدن زیاده تحصیل قابل اوله میه جغندن ، ایکی سنه لک درس لری اوج سنه ده تدریس ایتلی .

سنه

- ۴ - دوره اولی ، شهرلرده . سنه ده طقوز آی .
 - ۳ - دوره ثانیه ، بیوک قصبه لرده . سنه ده طقوز آی .
 - ۳ - دوره ثالثه ، ولایتده . سنه ده طقوز آی .
 - ۴ - دوره رابعه (دارالفنون) در سعادتده . سنه ده طقوز آی .
- ۱۴ شو حساب کوره ، ابتدائی تحصیلندن ماعداد صرف مدارس تحصیل ، اون درت سنه یه بالغ اولیور .

کرچه ، مکاتبک اون سنه ده قطع ایدیلان بومسافه نک ، اون درت سنه یه ابلاغی چوق کورنلر اولور ایسه ده ، بوندن آز بر زمان طرفنده حقایق اسلامیه یو تحصیل ممکن اوله میه جغندن بومطالعه طوغری اوله ماز . کذلک ، مدارسده یقین زمانلرده اون درت سنه طرفنده ، آنجق علوم شرعیه تدریس اولنه بیلده سنه نظر آفتون جدیده علاوه ایدلیدیکی صورتده بومدتک آز کله جکی فکرنده بولنانلرده اوله بیلیر ایسه ده ، بوفکرده طوغری اوله ماز . چونکه مدت تحصیلک طقوز آی ابلاغی ، درس لرک ارباب اختصاصه تودیمی ، طلبه علومک استقبالنک تأمین ، اصول تدریسک اصلاحی ، مدرسینک ترفیه و اقداری کی اصلاحات مهمه سایه سنده اون درت سنه نک بالنأ مابلغ کفایت ایده جکی شبهه سزدر . دوره اولایه دخول ایچون ابتدائی تحصیل شرط اتخاذ ایدلملی . مدرسه لره بلا قید و شرط طلبه قبول ایدیلارک ابتدائی کورمه مش اولانلری ابتدائی مکتبی بولنان یرلرده مکتب ابتدائی یه کوندرملی ؛ بولنایان یرلرده ایسه ، ایجابنه کوره ، یا مدرسه داخونده یا خودا کامتصل بر محله ، ابتدائی شعبه سی و یا ابتدائی مکتبی تشکیل ایدلملی . بو صورتله ابتدائی تحصیل کوردکن صکره مدرسه تحصیلنه مباشرت ایتدیرملی و هر دوره برر اجازتنامه ویرملی .

اجازتنامه لری ، مافوقنده کی دوره یه بلامتحان قبول ایتلی . دوره اولی دن اجازتنامه آلانلر ایستلر ایسه ابتدائی معلمی اولملی ؛ ایستلر ایسه بلامتحان دوره ثانیه یه کیره بیلملی . دوره ثانیه دن اجازت آلانلر ایستلر ایسه درجه لرینه کوره بر خدمته کیرملی ؛ ایستلر ایسه بلامتحان دوره ثالثه یه کیره بیلملی . دوره ثالثه دن اجازتنامه آلانلر ، کذلک ایستلر ایسه درجه لرینه کوره بر مسلک سلوک ایتلی ؛ ایستلر ایسه در سعادتده کی دوره رابعه (دارالفنون) شعبه لرندن برینه بلامتحان کیره بیلملی . (یالکز طالب زیاده اولور ایسه مسابقه امتحانی ایجاب ایدر .)

بواسطه يك قولای و بسط برشیدر . چونكه مدرسه حاضر ، طلبه حاضر ، معلمك بری حاضر ، فضله اوله رق یالکیز بر معاون تعینیه برده پروگرام اصلاحی مسئله سی قالیور ، ایشته اوقدر .

متعدد مدارس موجود اولان برلده ایسه ، عرض اولندیغی وجه اوزره ، فنون جدید تدریسی ایچون تأسیس اولنه جق دارالتدریسه هر درس متخصصنه تودیع ایدیلرک ساعت اعتباریه دوره سه نه کوره معلمره معاش تخصیص ایدهرک تدریسات اجرا ایدملی و ممکن مرتبه معلمار درس عاملردن انتخاب ایدملی که بوده يك جزئی بر مصرفه میدان کلیلر . چونکه مدرسه لر (یتاق خانه و مطالعه خانه لر) حاضر ، - یالکیز بر از تعمیر و اصلاح لازم - علوم عربیه و شرعییه تدریس ایدهرک مدرسه لر حاضر ، فنون جدیدنه بعض قسملری مدرسه لر تدریس ایدهرک بیلر جکاردن معلمینک بر قسمیده حاضر ، هیئت مجموعه سی اعتباریه درنده اوچی حاضر دیمک اولوب یالکیز بر بنا ایله ، اقتضا ایدر . معلمك درنده بری قالیور که طبعی بوده تأمین ایدهرک استفاده یه نسبتله هیچ حکمنده اولوب بیوک بر فداکارانه عرض اقتدار ایتمز . یالکیز اوقافک اصلاحیه مکاتب ابتدایه تخصیصاتک بوجهته فراغی ، تأمین مقصده هان کافی کی کورینور . زیرا مادامکه تحصیل ابتدائی دینیدر و بناء علیه عناصر غیر مسلمیه حصه لری و یریلیور ، عناصر مسلمنه حصه لریده سالف العرض مجلس کیره تودیع ایدیلر بیلر عین زمانده معارف نظارت جلیله سنک تحت تفیشنده بولنه چندن ثمرات نافعه اقتطاف ایدیلر جکی محققدر . بر طرفدن موجودی بو صورتله اصلاح ایتمکله برابر دیگر طرفندن مدرسه مکتب اولمیان برلده ، بو طرزده دارالتدریس لر آچمه تشبث و مبا شرت ایتملی که - شمده یه قدر اولدیغی کی - تشبثاتمز عقیم قالمسون ایشته بو صورتله هم اسلافک التزام ایتمکی بر طرزده مدارس اصلاح ایدلمش اولور ، همده بادهوا دینیه جک درجه ده اهمیتسز بر مبلغه دارالمعلمینلره ، دارالفنونلره نائل اوله چنمزدن ، يك قولای و يك سریع بر صورتده تعمیم معارف ایدلمش اولور که - تعبیر عامیانه ایله - کوچک بر طاشله بیوک ایکی ، بلکه دهاز یاده قوش اورولمش اولور . اسلاف کر اتمزک التزام ایتمکی بر طرزده ، اصلاح مدارس ایدلمش اولور . چونکه ، اسلافز هیچ بروقت (انا وجدنا آباءنا) دیمه مشلر ؛ و فنون جدیدنه شکل اصلی و ابتدایی بولمان فنون عتیقه یی ، اسکی یونانجه دن عربجه یه ؛ ترجمه ایدهرک ، علوم شرعیه تدریسیاتی آرسنه قویمش لر ؛ علوم شرعیه ده اولدیغی کی فنون عقلیه دده ید طولی صاحبی و عالم اسلامك مدار افتخاری اولمشلر و بو صورتله حکمت عتیقه اربابی طرفندن شریعت اسلامیه وقوع بولان و وقوع بوله جق اولان ظنون و اوها می اساسندن قلع ایدهرک ، براهین عقلیه و قوانین فنیه ایله ده ترصین قواعد اسلامیه ایله مشلردی . بو جهته بژده اسلافک آچمش اولدیغی شاهراه تجدد و تعالی یی بوله رق ، کوزلری قاشدیران حقایق منوره اسلامیه یی انظار کاشناه عرض ایتمش اولورز . حالبوکه ، مع التأسف موک زمانلرده مدارسک سنین مدیده یه تشدیدیکي بوقدر انسان ، فنون دنیویه تحصیل ایتمکاردن

سفالت چکیورلر ، آخر عمرلرینه قدر حوایج ضروریه بشریه لرینی دوشونمکدن قورتوله میورلر . و حقیقه نشر علوم دینیه ، تبلیغ احکام الهیه و خصمای دینه فنون حاضره لسانیه مقابله ایدهمیورلر .

يك قولای و سریع بر صورتده تعمیم معارف ایدلمش اولور : چونکه کچن لرده منظورم اولان بر ایستاتستیکه نظراً ، ممالک عثمانیه ده موجود مدارسک ، عددی اوچ بیکه بالغ اولیور . وسطی اوله رق لا اقل الیشر طلبه تخمین اولنه بیلر که ، یوز الی بیک طلبه ایدر . ذاتاً مدارسده یتیشان طلبه نك یوزده یتیمی ، محله و کوی امامی و ابتدائی معلمی ؛ اونی ؛ مکاتب تالیه و عالییه معلمی ؛ اونی ؛ حاکم ، مفتی و مدرس ؛ اونی ده ، ترک مسلمك ایدهرک ، مأمور ، اصناف ، رنجبر اولق اوزره تخمین ایدیلر بیلر . بناء علیه ، یالکیز حاضرده کی مدارس اصلاح ایدیلر ایدلماز ، هر سنه مطلوبه موافق ، مسائل دینیه و فنییه واقف بر جوق ابتدائی معلمی یتشمکه باشلا جقدر . چونکه علوم عربیه و شرعییه واقف ، دماغی تحصیل ایله مألوف بر جوق طلبه موجوددر که ، جزئی بر همتله مکمل ابتدائی معلمی اولورلر - آز زمان ظرفنده ، آز پاره ایله ، قضا عتکار ، کوی حیاته متحمل ، افکار عمومیه موافق ، منور الافکار بر چ-وق امام و معلم یتیشه - جکدر . کویلرک قسم اعظمی کوچک اولسی کی بر طاقم اسبابه بناء امام بشقه ، معلم بشقه اولق ممکن دکدر - : ایشته بوسایه ده ، سرعت و سهولت فوق العاده ایله نشر علوم و تعمیم معارف حاصل اوله جق ؛ و بالنتیجه بتون عثمانی عناصری ، افرادی بیننده آهنگ انتظام رونما اوله رق عثمانلیق علمی بردن بره پارلایه جق ؛ عالم اسلامك ده ، تنبه و تعالیسنه مبدأ اوله جقدر . ومن الله التوفیق .

برسه جامع کبیر درسه لرلر

احمد زائد

تقسیم قیشله و تعلیمخانه سی

کیچن هفته ایچنده نشر اولونان تصویر افکار نسخهلرینک برنده تقسیم قیشله و تعلیمخانه سنک مالیه نظارتجه بدل مثلندن نسبتسز درجه لرده دون ، مبلغ جزئی مقابلنده الدن چیقارلمقده اولدیغنه دائر بر مقاله واردی . بز بو حوادثی قید احتیاط ایله تلقی ایتمش وقانوناً ارانمسی اقتضا ایدن مصلحتدن عاری وغبن فاحشه مبتنی معامله فراغیه نك قیمت حقوقیه وقانونیه سی اوله میه جغنی تقدیر ایدرک صدق خبره احتمال ویرامش ایدک فقط بازار ایرتسی کونکی طنین رفیقمزک نشریاتی مع التأسف مسموعاتک صحتی کوستردی . وشو بولسز معامله نك بر قاج کونه قدر امر واقفلر میاننه ادخال اولنه جغنی بیلیدردی . که بو نتیجه یه نه قدر تأسفلر اظهار ایتسه ک یری واردر . واقعا رفیقمز فراغ مقررک مادی و معنوی بر طاقم اسباب مجبریه مبتنی بولندیغی بیان ایدرک مقاوله نك ظاهرأ جاذب کوریلان شرائطی بالاندره بالاندره ایضاح ایدیور و بالنتیجه امر فراغی يك طبیعی